

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/524/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

223/2013. (VIII. 1.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2013. július 16-án előterjesztett **panaszát** a 2013. augusztus 1-jén – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

e l u t a s í t j a .

A Testület megállapítása szerint a panasz egyrészt elkésett, másrészt a panasz elbírálására nincsen hatásköre.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2013. július 16-án postai úton terjesztette elő panaszát, amelyben az alábbiakról számolt be.

A panaszos a Testület segítségét kéri azzal kapcsolatban, hogy a „rendőrség olyan váddal gyanúsította meg”, amelyet nem követett el, 2012. december 21. napjától előzetes letartóztatását tölti. A történetek előzményeként a panaszos beszámol arról, hogy nehéz anyagi körülmények közé került, megpróbált a saját lábára állni és függetleníteni magát a családi vállalkozástól, azonban nem sikerült munkát találnia. A panaszos annak érdekében, hogy fenntartsa magát, elhatározta, hogy elmegy élelmet lopni, és „vesztére talált egy puskát”. A bolt tulajdonosa tetten érte a panaszost, a panaszos elmondása szerint az ijedtségtől mindketten elszaladtak. A panaszos elbújt, azonban rendőrök érkeztek ki, amitől ő annyira megijedt, hogy futni kezdett. A rendőrök ekkor rálöttek a panaszosra, ezért ő beleszaladt a K. folyóba. A panaszos eszméletlenül került kórházba, erős kihűléssel, agyrázkódással és fejsérüléssel. A panaszos fejsérüléseinek körülményei a beadvány szerint tisztázatlanok: a panaszos homlokán lévő duzzanat a panaszos véleménye szerint nem szerezhette a szárazföldön, mivel az eszméletvesztése ellenére annyira

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

emlékszik, hogy valaki megfogta a vállánál fogva. (A panaszos szerint a sérülést gumibot okozhatta, mert a vízben nem tudta így beütni a fejét.) A panaszos miután észhez tért, a szekszárdi rendőrök azonnal jegyzőkönyvet vettek fel, amit álláspontja szerint az akkori (még kirendelt) védőjének nem kellett volna engedélyeznie. A védő ezzel kapcsolatos mulasztását a panaszos jelezte is a Magyar Ügyvédi Kamarának.

A panaszos csak később jött rá, hogy fegyveres rablással vádolják őt, amit ő nem ismer el, csak a lopást. A városi Büntetés-végrehajtási Intézetbe szállításakor a panaszos orvosi ellátásra szorult, mivel rossz állapotban volt, a történetek megviselték fizikailag és lelkileg is.

A panaszos megemlíti, hogy a tamási rendőrök rendszeresen brutálisan verik a gyanúsítottakat, tudomása van egy esetről, amikor 2011 októberében egy fiatalembert a kiskorú gyermekei előtt bántalmaztak egy autós ellenőrzés során.

Beadványának végén a panaszos a Testület segítségét kérte, hogy ne fordulhasson elő az, hogy a rendvédelmi szervek dolgozói visszaélnek hatalmukkal.

II.

1) A panaszos által előadott sérelmekkel kapcsolatban a Testületnek elsőként saját hatáskörét kellett vizsgálat alá vonnia.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

A jogszabályhely alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomagjarmű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Jelen esetben a panaszos számos, büntetőeljárás körébe tartozó kérdést (előzetes letartóztatás, gyanúsítás, kirendelt védő) sérelmezett, amelynek megítélésére a Testületnek – fő szabály szerint – nincs hatásköre. A rendőrség büntetőeljárási tevékenységét a Testület – az Rtv. 11. § (1) bekezdése alapján – csak olyan esetekben vizsgálja, amikor a panaszosnak a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) alapján speciális jogorvoslat nem áll a rendelkezésére.

a) Az előzetes letartóztatás a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) kényszerintézkedésekről szóló VIII. Fejezetének II. Címében szabályozott kényszerintézkedések egyike, amellyel szemben az ott meghatározott jogorvoslatnak van helye.

A Be. 129. §-a szerint: „(1) Az előzetes letartóztatás a terhelt személyi szabadságának bírói elvonása a jogerős ügydöntő határozat meghozatala előtt. (2) A terhelt előzetes letartóztatásának szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt folytatott eljárásban, és akkor van helye, ha a) megszökött, a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság elöl elrejtőzött, vagy szökést kísérelt meg, illetőleg az eljárás során ellene újabb, szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény miatt eljárás indult, b) szökésének vagy elrejtőzésének veszélyére tekintettel vagy más okból megalapozottan feltehető, hogy az eljárási cselekményeknél a jelenléte másképp nem biztosítható, c) megalapozottan feltehető, hogy szabadlábon hagyása esetén, különösen a tanúk befolyásolásával vagy megfélemlítésével, tárgyi bizonyítási eszköz, okirat megsemmisítésével, meghamisításával vagy elrejtésével megghiúsítaná, megnehezítené vagy veszélyeztetné a bizonyítást, d) megalapozottan feltehető, hogy szabadlábon hagyása esetén a megkísérelt vagy előkészített bűncselekményt véghezvinné, vagy szabadságvesztéssel büntetendő újabb bűncselekményt követne el.” A Be. 130. § (1) bekezdése szerint: „Az előzetes letartóztatás elrendeléséről – a vádirat benyújtásáig az ügyész indítványára a IX. Fejezet VI. Címe szerinti eljárásban – a bíróság határoz.” A 131. § (1) bekezdése szerint: „A vádirat benyújtása előtt elrendelt előzetes letartóztatás az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig, de legfeljebb egy hónapig tart. Az előzetes letartóztatást a nyomozási bíró alkalmanként legfeljebb három hónappal, összesen legfeljebb az előzetes letartóztatás elrendelésétől számított egy év elteltéig meghosszabbíthatja. Ezt követően az előzetes letartóztatást a megyei bíróság egyesbíróként eljárva, a nyomozási bíró eljárására vonatkozó szabályok szerint, alkalmanként legfeljebb két hónappal meghosszabbíthatja.” A Be. 133. §-a alapján: „(1) Az előzetes letartóztatás megszüntetése iránti indítványt a bíróság érdemben megvizsgálja, és erről indokolt határozatot hoz. Ha a terhelt, illetőleg a védő az ismételt indítványban új körülményre nem hivatkozik, a bíróság az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja. (2) Ha az előzetes letartóztatás elrendelése, meghosszabbítása, illetőleg fenntartása óta három hónap eltelt, az (1) bekezdés második mondata nem alkalmazható.” A Be.-nek a nyomozási bíró eljárásáról szóló IX. Fejezet II. Címe 215. § (1) bekezdése szerint: „A nyomozási bíró határozata ellen az jelenthet be fellebbezést, akivel a határozatot közölték. A kihirdetés útján közölt határozat elleni fellebbezést a kihirdetés után nyomban be kell jelenteni. Az a jogosult, aki a határozat kihirdetésén nem vett részt, a fellebbezését az üléstől számított három napon belül jelentheti be. A kézbesítés útján közölt határozat ellen a fellebbezést a jogosult a kézbesítéstől számított három napon belül jelentheti be.”

Mindezek alapján az előzetes letartóztatás nem minősül az Rtv. IV–VI. fejezeteiben szabályozott rendőri intézkedésnek, illetve kényszerítő eszköz-alkalmazásnak. Az előzetes letartóztatást elrendelő határozat ellen – amennyiben azt a nyomozási bíró határozata rendelte el – a Be. hivatkozott 215. § (1) bekezdése szerint lehet fellebbezéssel élni. Ezen kívül a panaszosnak (és jogi képviselőjének) a Be. 133. §-a szerint lehetősége van indítványban kérelmezni az előzetes letartóztatás megszüntetését, bizonyítva, hogy az előzetes letartóztatás elrendelésének említett speciális körülményei nem állnak fenn.

b)A büntetőeljárás keretébe tartozó kérdésként kezelte a Testület a panaszos gyanúsítás közlésére vonatkozó sérelmét, ezért arra nézve szintén megállapította hatáskörének hiányát.

c) A fenti szabályok értelmében a Testület szintén nem jogosult az ügyvéd által képviselési tevékenységével összefüggésben vagy azon kívül az egyéb tevékenységével összefüggésben

elkövetett esetleges jogsértések feltárására. (Ezek vizsgálatára elsősorban az ügyvéd székhelye szerint illetékes ügyvédi kamara jogosult fegyelmi eljárás kerestében az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény alapján.)

2) A beadvány egyéb részei – azaz a panaszos elfogásának körülményei – tekintetében a Testületnek abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a panaszos beadványát határidőben terjesztette-e elő.

Az Rtv. intézkedéskor hatályos 93. § (1) bekezdése szerint: „A Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni.”

A panaszos a rendőri intézkedésnek és az elfogásának pontos dátumát nem jelölte meg, mindössze annyit közölt, hogy 2012. december 21. napjától tölti előzetes letartóztatását, amelyet megelőzően fejsérülésével kórházban ápolták.

A Testület megállapította, hogy a sérelem felismerése – annak jellegéből fakadóan – egybeesett az intézkedés foganatosításának időpontjával, de az legkésőbb az intézkedés befejeztével. A védővel rendelkező panaszos a nyolcnapos határidőt jóval meghaladóan, csak 2013. július 16-án fordult panaszával a Testülethez. **Mindezek okán beadványa elkésett.**

3) Megjegyzi a Testület, hogy az Rtv. 92. §-ából következően a Testület eljárását – akár személyesen, akár képviselő útján – csak az kezdeményezheti, akit a rendőri intézkedés érintett, így a beadvány azon részére vonatkozóan, amiben a panaszos egy fiatalemberrel 2011 októberében történt visszaélésről számol be, szintén hatáskörének hiányát állapította meg.

III.

Mindezekre tekintettel a Testület a panaszos beadványát elkésettsége miatt érdemben nem vizsgálhatta, illetve annak elbírálására a Testület nem rendelkezik hatáskörrel.

A Testület a fentiekre figyelemmel a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt elutasította.

Budapest, 2013. augusztus 1.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag